

Bodens kommun

Rektorn vid Björknäsgymnasiet

Beslut för gymnasieskola och gymnasie- särskola

efter tillsyn i Björknäsgymnasiet
i Bodens kommun

Tillsyn i Björknäsgymnasiet

Skolinspektionen genomför tillsyn i Bodens kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Björknäsgymnasiet besöktes av Skolinspektionen mellan den 22 oktober 2013 och den 24 oktober 2013.

Fakta om skolan

Björknäsgymnasiet är den enda gymnasieskolan i Bodens kommun och är centralt beläget i samhället. På skolan finns 909 elever. Skolan leds av en gymnasiechef och fyra rektorer. En av rektorerna har också ansvar för gymnasiesärskolan.

Bodens kommun samverkar med tre närliggande kommuner; Luleå, Piteå och Älvsbyn, i den så kallade Fyrkanten. Inom Fyrkanten finns ett samverkansavtal mellan kommunernas gymnasieskolor vilket bland annat innebär ett gemensamt intag till alla program i kommunerna. Inom fyrkanten finns samtliga nationella gymnasieprogram.

Vid Björknäsgymnasiet erbjuds gymnasieutbildning på byggprogrammet, ekonomiprogrammet, elprogrammet, estetiska programmet med inriktning musik, fordonsprogrammet, handelsprogrammet, hotell- och restaurangprogrammet, introduktionsprogrammet, naturvetenskapsprogrammet, vård och omsorgsprogrammet, samhällsvetenskapliga programmet samt teknikprogrammet. Gymnasiesärskolan har individuella program, specialutformade program och från och med terminsstarten 2013 två nationella program; fastighet, anläggning och byggnation samt hantverk och produktion.

Kunskapsresultat

Läsåret 2011/12 lämnade 63 procent av eleverna Björknäsgymnasiet med slutbetyg inom fyra år. Detta enligt Skolverkets officiella statistik. Under den senaste femårsperioden har den andelen sammantaget för samtliga program varierat mellan 63 och 68 procent. Variationen är stor mellan de olika programmen till exempel fick år 2012 alla elever på byggprogrammet slutbetyg medan det var 60 procent av eleverna som fick slutbetyg på fordonsprogrammet.

Av flickorna har 96 procent av de elever som fått slutbetyg inom fyra år uppnått högskolebehörighet att jämföra med pojkarnas 88 procent. Sammantaget för skolan har 91 procent uppnått behörighet för högskolestudier under läsåret 2011/12. Den genomsnittliga betygspoängen har under den senaste femårsperioden varierat mellan 13,3 och 14,3. Även här finns det en skillnad mellan

flickor och pojkars resultat, flickornas genomsnittliga betygspoäng är 14,1 att jämföra med pojkarnas 12,6.

Det finns ingen officiellt statistik för gymnasiesärskolan men skolans egen statistik visar att de flesta elever får ett slutbetyg.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens bedömning är att verksamheten på Björknäsgymnasiet i många avseenden motsvarar de krav som författningarna ställer. Elever uttrycker i intervjuer att de är nöjda med sin skola, att de överlag uppskattar sina lärare och att relationerna mellan elever och mellan elever och personal är respektfulla. Vid intervjuer och i enkäter framkommer även att skolan upplevs som trivsamt och studiemiljön som trygg.

Skolinspektionens bedömning är att Björknäsgymnasiet är på god väg i sitt kvalitetsarbete men att skolans och de olika skolenheternas kvalitetsarbete i större utsträckning måste ta sin utgångspunkt i en samlad bedömning av resultat och måluppfyllelse. För att kunna vidta välgrundade åtgärder för utveckling av verksamheten måste den bedömningen bygga på resultat som verksamheterna har uppnått. Resultaten behöver också analyseras så att det blir möjligt att se mönster och få underlag för att prioritera insatser för förbättring.

Skolan har nyligen utarbetat en arbetsgång när det gäller arbetet med särskilt stöd. Det är dock Skolinspektionens bedömning att skolan måste se till att de elever som efter utredning bedöms vara i behov av särskilt stöd också får det inom rimlig tid. Stöd måste också erbjudas på sådant sätt att eleverna har möjlighet att ta del av de stödinsatser som erbjuds. Vidare måste de åtgärdsprogram som utarbetas tydligare ange vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp. Även arbetet med särskilt stöd måste ingå som en naturlig del i skolans övergripande kvalitetsarbete.

Elever menar i intervjuer att deras inflytande över undervisningens innehåll och utformning varierar mellan lärare och kurser. Skolinspektionens bedömning är att skolan måste se till att alla eleverna stimuleras till att ta aktiv del i undervisningen och i arbetet med att vidareutveckla den.

Skolinspektionen bedömer även att rektorerna måste se till att eleverna på alla yrkesprogram inom gymnasieskolan ges möjlighet att uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Bodens kommun att vidta nedanstående åtgärd för att avhjälpa påtalade brist. De vidtagna åtgärderna ska senast den 3 mars 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Bodens kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att ge eleverna ett större inflytande över undervisningens innehåll, arbetsformer och arbetssätt.

Motivering

Enligt skollag och läroplan för gymnasieskolan ska elever ges inflytande över sin utbildning och vid varje skola ska det finnas forum för samråd med elever, där frågor av betydelse för utbildningen behandlas. Enligt läroplanen ska läraren ansvara för att alla elever får ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen och tillsammans med elever planera och utvärdera undervisningen.

Personal och rektorer vid Björknäsgymnasiet uppger i intervjuer att elevernas möjligheter att i undervisningssituationer påverka innehåll och utformning av undervisningen varierar. I elevintervjuer bekräftas bilden av att det varierar mellan program, kurser och lärare i vilken utsträckning de stimuleras till medverkan i planering och genomförande av undervisningen. Elever som går yrkesprogram uppger att de har inflytande i de flesta av de yrkesinriktade kurserna medan inflytande i de gymnasiegemensamma kurserna är mer begränsat.

Klassråd tid finns på schemat för varje klass, men tiden används, enligt eleverna aldrig eller sällan för att behandla frågor rörande utbildningen eller skolegemensamma frågor. Det finns ett elevråd på skolan men alla klasser finns inte representerade. En av rektorerna är med på elevrådsmötena och rektorerna uttrycker en ambition att utveckla elevernas vilja och förmåga att aktivt delta i forum för samråd.

Skolinspektionen bedömer att rektorerna behöver se till att det uppdrag som respektive lärare har, att se till att eleverna får ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen uppfylls. Skolan har också ett

ansvar för att fortlöpande stimulera eleverna att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hålla dem informerade i frågor som rör dem.

Författning

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 § skollagen, Läroplan för gymnasieskolan 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Läroplan för gymnasiesärskolan 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Särskilt stöd

Bedömning

Bodens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd och att sådant stöd ges till de elever som är i behov av det.
- Utarbeta åtgärdsprogram för elever som ska ges särskilt stöd.
- Ange i åtgärdsprogrammen;
 - a) elevens behov av särskilt stöd
 - b) konkreta och utvärderingsbara mål och åtgärder som inriktas mot kunskapsmål i läroplan och i kunskapskrav
 - c) hur åtgärderna ska följas upp och utvärdera
 - d) en besvärshänvisning med information om rätten att överklaga ett beslut om åtgärdsprogram
- Se till att ge studiehandledning på modersmål till elever som har behov av det.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina förutsättningar ska kunna nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen ska anmäla det till rektor. Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds samt att beslut fattas om åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Åtgärdsprogrammen ska ange vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Vid Björknäsgymnasiet får elever som bedöms vara i behov av särskilt stöd, stöd på olika sätt. Det kan handla om att få tillgång till inlästa läromedel,

möjlighet att gå om en kurs eller få undervisning enskilt eller i liten grupp. Lärarna framhåller i intervjuer att de i hög grad försöker anpassa undervisning och uppgifter efter elevers enskilda behov och förutsättningar. I intervjuer med lärare och elevhälsopersonal framgår dock att det finns elever som är i behov av särskilt stöd som ändå inte får sina behov tillgodosedda. De menar att många elever som får ett F i en kurs borde kunna bli godkända. Förklaringarna som ges är; signalerna om att en elev inte klarar kursen kommer för sent, ibland utarbetar inte skolan åtgärdsprogram, utredningar som görs tar för lång tid och även här sätts stödet in för sent, åtgärdsprogrammen är inte de verktyg som de borde vara, elever har av schematekniska orsaker inte möjlighet att ta del av stöd. Anledningen till allt detta sägs vara brist på resurser eller kompetens.

Enligt rektorerna erbjuds både stöd och särskilt stöd. Det finns till exempel mattestöd på torsdagar eller allmän stötid på fredagar klockan 15:30. Dit kan elever gå på eget initiativ när de stött på problem eller vill arbeta ikapp förlorad tid. Det förekommer också att elever uppmanas gå till stödlektionen som en del av åtgärderna i ett åtgärdsprogram. Elevhälsan, lärarna och eleverna menar dock att detta inte räcker för omotiverade elever och att alla elever inte har möjlighet att gå på stödtiden eftersom den krockar med deras arbetsplats-förlagda lärande.

Vid skolan finns rutiner för anmälan till rektor om elevers eventuella behov av särskilt stöd. Rektorerna träffar regelbundet varje vecka elevhälsoteamet, som får i uppdrag att kartlägga och utreda behoven utifrån en redogörelse från undervisande lärare om vilka anpassningar som skett i undervisningen. I intervjuerna framkommer dock att de insatser som bedöms som lämpliga för att tillgodose elevens behov inte alltid sätts in eller att det ofta dröjer alltför lång tid.

De åtgärdsprogram som utarbetas motsvarar inte alltid lagens krav. Av de exempel på åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte elevens behov tydligt, det vill säga de svårigheter som eleven har och som medför att eleven inte utvecklas i inriktning mot kunskapskraven i läroplanen eller riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Inte heller framgår hur behoven ska tillgodoses eller hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Det står till exempel under rubriken mål; uppnå kunskapskrav för E i ett ämne. Det är viktigt att åtgärdsprogrammen synliggör vilka kunskapskrav som ska arbetas med, när detta ska följas upp och utvärderas. Vidare ska det framgå i en besvärshänvisning att det är möjligt att överklaga ett beslut om åtgärdsprogram och hur man går tillväga.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste se till att de elever som är i behov av särskilt stöd får det. Skolan måste också förbättra utformningen av åtgärdsprogrammen så att de blir effektiva verktyg i arbetet med att hjälpa elever i

behov av särskilt stöd. Rektorerna behöver också vinnlägga sig om att arbetet med särskilt stöd utvärderas på en övergripande nivå för att kunna försäkra sig om att de stödinsatser som görs också får effekt i form av ökad måluppfyllelse.

Enligt gymnasieförordningen har elever med annat modersmål än svenska rätt att få studiehandledning på sitt modersmål om de behöver det. Vid Björknäs-gymnasiet erbjuds inte detta. Skolinspektionen vill betona vikten av att studiehandledning på modersmålet erbjuds som ett verktyg för att stödja kunskapsutvecklingen hos elever med annat modersmål än svenska.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

9 kap. 9 § gymnasieförordningen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Bodens kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att alla elever i ett utvecklingssamtal en gång per termin får en samlad information om sin kunskapsutveckling och studiesituation.

Motivering

Enligt skollagen ska eleven varje termin ges en samlad information om sin kunskapsutveckling och sin studiesituation i ett utvecklingssamtal. Elevens vårdnadshavare ska också få en sådan information.

Vid Björknäs-gymnasiet hålls enligt rektorerna utvecklingssamtal varje termin. I samtal med elever framgår dock att det varierar i vilken utsträckning utvecklingssamtalen genomförs. Elever menar att de har kontakt med sina mentorer, men att den information som ges mestadels handlar om de kurser där mentorn undervisar. I övriga kurser ges mer knapphändig information och ibland ingen alls. Elever säger att de kan prata med respektive undervisande lärare, men att de saknar den samlade informationen om sin kunskapsutveckling och sitt studieresultat som enligt författningarna ska ges i ett utvecklingssamtal en gång per termin.

I intervjuer med lärare framgår att det finns rutiner för utvecklingssamtal och att det avsätts tid för detta varje termin. Svårigheten, menar de, är att de inte får information om eleven från alla lärare som undervisar eleven. På yrkesprogrammen är det framför allt lärare i de gymnasiegemensamma ämnena som inte ger mentorn den informationen. Detta är, enligt Skolinspektionens mening,

särskilt anmärkningsvärt då andelen elever på yrkesprogram som saknar betyg i de gymnasiegemensamma ämnena är relativt stor.

I de samtal som Skolinspektionen haft med elever från olika program framkommer att det också på vissa program hålls utvecklingssamtal en gång per termin. Men det finns också exempel på motsatsen, det vill säga att utvecklingssamtal inte alls hålls, att det kan ske under första läsåret men inte därefter eller att innehållet i samtalen lämnar mycket övrigt att önska när det gäller elevernas kunskapsutveckling och studieresultat. Eleverna efterlyser i många fall information om vad som krävs av dem för att de ska nå längre i sin kunskapsutveckling. Det har hänt, vilket också bekräftas av elevhälsan, att elever en vecka innan terminsslut fått kunskap om att de inte kommer att nå målen i en kurs.

Skolinspektionens bedömning är att rektorerna för sina respektive enheter måste försäkra sig om att samtliga elever varje termin får ett utvecklingssamtal som ger relevant information.

Författning

15 kap. 20 § skollagen, 18 kap. 20 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Bodens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att måluppfyllelsen i form av resultat av värdegrundarbete och kunskapsresultat för varje program och kurs inom gymnasieskolan såväl som gymnasiesärskolan sammanställs och analyseras.
- Se till att skolans arbete med särskilt stöd utvärderas.
- Se till att analyserna leder till att åtgärder vidtas för att utveckla verksamheten.
- Se till att kvalitetsarbetet dokumenteras och ger en samlad bild av utbildningens kvalitet.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som

finns för utbildningen i skollag och andra föreskrifter uppfylls. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

I intervjuer med rektorerna framkommer att skolan följer kommunens mall för systematiskt kvalitetsarbete. Björknäsgymnasiet lämnar vid fyra tillfällen under året in redovisningar till utbildningsnämnden, bland annat avseende hur många elever som riskerar att inte nå målen, arbetet med särskilt stöd och värdegrundsarbetet. Vidare sammanfattas resultatet av den årliga personal- och elevenkäten.

Kunskapsresultaten redovisas i form av andel elever som fullföljt utbildningen inom tre respektive fyra år, andel elever som uppnått grundläggande behörighet till högskola samt den genomsnittliga betygspoängen. Någon sammanställning av skolenheternas resultat i olika kurser och program framgår inte.

Vissa analyser av vad som påverkar och orsakar måluppfyllelsen finns framför allt i ämnet matematik. Även vissa åtgärder har vidtagits till exempel har tiden för matematikundervisning utökats på vissa program. Skolinspektionen konstaterar att det finns en början till ett kvalitetsarbete, men att uppföljningen och analysen av skolenheternas verksamheter inte på ett tydligt sätt tar sin utgångspunkt i kunskapsresultat och måluppfyllelse för olika program och kurser. Det samma gäller för gymnasiesärskolans verksamhet.

Lärarna menar i intervjuer att de önskar fler diskussioner om pedagogiska frågor och behöver mer kompetensutveckling i tolkning av kunskapskrav för olika kurser. Olika typer av uppföljningar och utvärderingar av verksamheten utförs och lärarna uppger att de utvärderar sina kurser tillsammans med eleverna. Både rektorer och lärare nämner att kompetensutveckling inom dessa områden kommer att ske under elevernas höstlov.

I intervjuer med eleverna framkommer att de inte känner sig delaktiga i skolans kvalitetsarbete. De får ibland utvärdera kurser och besvara olika typer av enkäter men informeras inte om resultaten av dessa, för att på så sätt kunna bidra med egna analyser.

I intervjun med elevhälsan framkommer att skolan har ganska många elever som är i behov av särskilt stöd. Någon utvärdering av de insatser som görs eller de resultat som uppnås görs inte. Vidare framkommer att elevhälsan arbetar på lite olika sätt med stödinsatser i de olika enheterna, vilket kan vara en intressant utgångspunkt i ett analysarbete.

Skolans arbete med särskilt stöd måste, enligt Skolinspektionens bedömning utvärderas på enhets- och skolövergripande nivå och vara en del i kvalitetsarbetet.

Likaså måste introduktionsprogrammets resultat och verksamhet vara föremål för uppföljning och analys för att skolan ska kunna vidta välgrundade åtgärder i syfte att utveckla verksamheten. Här är arbetet med kartläggning av elevernas tidigare kunskaper och elevernas individuella studieplaner en viktig del, eftersom introduktionsprogrammen saknar nationellt fastställda programstrukturer och examensmål.

I intervjuer med rektorerna och personalen framkommer att det bedrivs ett utvecklingsarbete inom flera områden och man anser sig vara på god väg för att höja kvalitén och resultat. Där framhålls till exempel en sektors arbete för att förbättra närvaron och betygsresultat inom idrott och hälsa, vilket de lyckats med.

Skolinspektionen menar dock att för att Björknäsgymnasiet ska kunna vidta välgrundade åtgärder i syfte att förbättra verksamheten måste den samlade bedömning av måluppfyllelsen och resultaten bygga på de resultat som verksamheten har uppnått. Varför ser resultaten ut som de gör? Vad i verksamheten påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen? För att ge två konkreta exempel; Varför skiljer sig flickors och pojkars betygsresultat? Varför har vissa ämnen högre måluppfyllelse?

Analysen ska ge svar på vilka områden som är i behov av insatser för att verksamheten ska utvecklas. Analysen på övergripande nivå är viktig för att se mönster och få underlag för att kunna prioritera insatserna såväl på skol- enhetsnivå som på övergripande skol- och huvudmannanivå.

Skolinspektionens bedömning är att skolans och de respektive skolenheternas kvalitetsarbete i större utsträckning måste ta sin utgångspunkt i en samlad bedömning av resultat och måluppfyllelse. Detta för att verksamheten ska utvecklas och ge eleverna möjlighet att nå längre i sin kunskapsutveckling. Kvalitetsarbetet måste också dokumenteras; det vill säga resultat måste sammanställas, analyser och insatser dokumenteras för att arbetet ska kunna vara systematiskt och kunna utvärderas. Kvalitetsarbetet ska också genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen, Läroplan för gymnasieskolan, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar/Läroplan för gymnasiesärskolan 2.6 Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning**Bedömning**

Bodens kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Se till att eleverna erbjuds modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Motivering

Enligt skollagen ska modersmålsundervisning erbjudas elever med annat modersmål än svenska om eleven har goda kunskaper i språket och om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk. Avseende undervisning i andra modersmål än minoritetsspråken är huvudmannen, enligt gymnasieförordningen, skyldig att anordna sådan undervisning om minst fem elever önskar undervisning i språket och om lämplig lärare finns att tillgå.

På Björknäsgymnasiet finns ungefär 100 elever med annat modersmål än svenska. I intervjuer med elever och lärare framkommer att modersmålsundervisning inte erbjuds vid skolan trots att det finns elever med andra modersmål än svenska.

Skolinspektionens bedömning är att rektorerna måste se till att modersmålsundervisning erbjuds till samtliga elever som har rätt till det.

Författning

15 kap. 19 § och 18 kap. 14 § skollagen samt 4 kap. 15-20 §§ gymnasieförordningen

Omfattning, innehåll och resurstillgång**Bedömning**

Bodens kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Se till att eleverna på yrkesprogram inom gymnasieskolan ges möjlighet att uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå.

Motivering

Grundläggande behörighet till grundläggande högskoleutbildning har den som fått högskoleförberedande examen. Den som har fått yrkesexamen har också grundläggande behörighet om eleven blivit godkänd i kurserna Svenska eller

Svenska som andraspråk 2 och 3 samt Engelska 6. Dessa kurser omfattar tillsammans 300 poäng. På vissa av yrkesprogrammen ingår en eller flera av dessa kurser i programmet som obligatorisk eller valbar kurs. Därutöver har en elev på ett yrkesprogram alltid rätt att läsa de kurser som saknas för grundläggande behörighet som individuellt val eller som utökat program under gymnasieutbildningen. I intervjuer med elever från vissa yrkesprogrammen framkommer att deras arbetsplatsförlagda lärande (APL) krockar med möjligheten att läsa in grundläggande behörighet till högskoleutbildning. Detta bekräftas även av lärare och rektorer.

Skolinspektionen bedömer att rektorerna måste se till att eleverna på alla yrkesprogram inom gymnasieskolan ges reell möjlighet att uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå.

Författning

16 kap. 3 § skollagen, 4 kap. 7 § och 23 § gymnasieförordningen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Bodens kommun en anmärkning.

Bodens kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 3 mars 2014.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- I skolans plan mot kränkande behandling redogörs inte för de åtgärder som planeras och genomförs utifrån skolans egen kartläggning av situationen på skolan, i syfte att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.
- Se till att en redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts tas in i efterföljande års plan.

Motivering

Enligt skollagen ska det vid varje skolenhet finnas en plan mot kränkande behandling. Den ska utarbetas på nytt varje år och i det arbetet ska eleverna finnas med. Planen ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En redogörelse för hur

åtgärderna har genomförts ska också finnas med i efterkommande års plan. Skrivningarna ska utgå ifrån en tydlig kartläggning av situationen på skolan och konkret beskriva vilka åtgärder som ska vidtas under året för att stärka skolans värdegrundsarbete och komma tillrätta med missförhållanden. (jfr Skolverkets allmänna råd, SKOLFS 2012:10)

Vid Björknäsgymnasiet finns en plan mot kränkande behandling som gäller för alla fyra skolenheterna för läsåret 2012/13. Gymnasiesärskolan har utarbetat en egen variant av den gemensamma planen. I intervjuer med elever och personal framgår att den används i början av läsåret i vissa klasser, men inte i andra. Det framgår att några från personalen har varit med i utarbetandet av planen och att elevrådet har fått ha synpunkter på innehåll och utformning. I intervjun med elevhälsan framkommer att de inte varit delaktiga i utformandet. Det är Skolinspektionens bedömning att planen inte fullt ut fyller den funktion som den är avsedd att fylla, det vill säga att tydliggöra och stärka arbetet mot kränkande behandling samt fungera som ett redskap i processen att upptäcka, utreda och åtgärda kränkande behandling.

Av planen framgår inte att de insatser som beslutats tar sin utgångspunkt i en kartläggning av den aktuella situationen på skolan. Insatserna är inte konkreta utan av mer allmängiltig karaktär, vilket gör att de blir svåra att följa upp och utvärdera. Planen innehåller inte heller en redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomfördes under förra året. För att planen ska kunna vara ett effektivt hjälpmedel i skolans värdegrundsarbete är det Skolinspektionens bedömning att planen tydligare måste ange vilka specifika åtgärder som Björknäsgymnasiet ska vidta under året.

Vid intervjuer och i enkäter framkommer att skolan överlag upplevs som trivsamt och studiemiljön som trygg. Verksamheten präglas också, enligt Skolinspektionen, av ett positivt förhållningsätt. På Björknäsgymnasiet utvärderas årligen elevernas uppfattning om bland annat trivsel och arbetsmiljö i form av en enkätundersökning, där det framkommer att skolan upplevs som en trivsamt arbetsplats. Rektorerna gör också egna sammanställningar för att hålla sig informerade om hur värdegrundsarbetet fungerar.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan plan mot kränkande behandling har brister, dock bedöms detta som mindre allvarligt mot bakgrund av att värdegrundsarbetet för övrigt bedöms som gott och att rektorerna är medvetna om bristerna och har påbörjat ett förbättringsarbete.

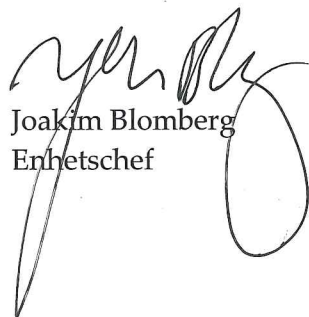
Bodens kommun förutsätts rätta till bristerna och någon redogörelse behöver inte lämnas till Skolinspektionen.

Författning

6 kap. 6 och 8 §§skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ulrika Svedmark och utredare Linnéa Forsberg.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Eva Ahlman
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.